

Sygn. akt I CSK 3710/22

POSTANOWIENIE

Dnia 6 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z powództwa G. W.
przeciwko P. spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 października 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z dnia 15 grudnia 2021 r., sygn. akt I AGa 33/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2700,-
(dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda G. W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 15 grudnia 2021 r., Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie

i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Zdaniem skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w postaci konieczności odpowiedzi na pytania: 1) czy, mając na uwadze zasadę swobody umów, okoliczność zatrzymania przez wykonawcę części wynagrodzenia należnego podwykonawcy przy wykonywaniu umowy o roboty budowlane z możliwością potrącenia z uprzednio zatrzymanego wynagrodzenia w przypadku niewykonania przez podwykonawcę umownych obowiązków, stanowi kaucję gwarancyjną, czy też sposób zabezpieczenia należytego wykonania umowy poprzez zatrzymanie części wynagrodzenia do umówionego czasu i tym samym na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. solidarną odpowiedzialność za zapłatę

wynagrodzenia za wykonane roboty ponosi inwestor i wykonawca; 2) czy okoliczność wezwania profesjonalnego pełnomocnika do zapłaty tytułem zwrotu pobranych kwot na poczet opłat sądowych i wynagrodzenia dzień przed upływem terminu przedawnienia roszczeń, co do których profesjonalny pełnomocnik miał wnieść powództwo, przy jednoczesnym błędnym przekonaniu przez tego pełnomocnika o przedawnieniu roszczeń, sprawia, że nie można przypisać pełnomocnikowi odpowiedzialności za szkodę powstałą w wyniku niewniesienia powództwa przed terminem przedawnienia.

Sformułowane przez skarżącego wątpliwości nie odpowiadają założeniom przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla rozumienia przesłanki istotnego zagadnienia prawnego. Wyartykułowane przez skarżącego problemy nie mają charakteru abstrakcyjnego i uniwersalnego, lecz są osadzone w okolicznościach konkretnej sprawy i są pytaniem w tej właśnie sprawie. Podniesione przez niego kwestie mają charakter kazuistyczny i mają służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku. Skarżący, powołując się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polemizuje z rozstrzygnięciem Sądu drugiej instancji, który – w okolicznościach sprawy – uznał, że utrata roszczenia dotyczącego zapłaty kwoty 50 686,16 zł nie pozostaje w normalnym związku przyczynowym z niewłaściwym wykonaniem umowy przez ubezpieczonego radcę prawnego A. L., akcentując m.in. to, że skarżący, niezależnie od zaniedbań pełnomocnika, miał możliwość samodzielnego wytoczenia powództwa o zapłatę tej kwoty jeszcze przed upływem terminu przedawnienia i w ten sposób uniknięcia hipotetycznej szkody. W istocie skarżący kwestionuje ustalenia faktyczne i ocenę dowodów, poczynione przez Sąd Apelacyjny, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Nie ma zatem argumentów wskazujących na konieczność wypracowania reguł dotychczas nieomówionych w orzecznictwie i doktrynie.

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia

Sądu Najwyższego z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Zdaniem skarżącego zachodzi oczywista zasadność skargi, polegająca na rażącym naruszeniu art. 361 § 1 i 2 w zw. z art. 471, art. 65 § 1 i 2 oraz art. 647¹ § 1 i 3 k.c. Podniósł, że Sąd Apelacyjny błędnie przyjął, że brak jest związku przyczynowego pomiędzy zaniechaniem A. L. a szkodą skarżącego w wysokości 50 686,16 zł oraz że skarżącemu nie przysługuje roszczenie o zwrot całości kwot przekazanych tytułem opłat sądowych oraz wynagrodzenia oraz błędnie uznał, że „kaucja gwarancyjna” nie stanowiła części wynagrodzenia za wykonane roboty, opierając się w tym zakresie wyłącznie na literalnym brzmieniu umowy, z całkowitym pominięciem okoliczności, w których zostało złożone oświadczenie woli, ustalonych w tym zakresie zwyczajów panujących przy wykonywaniu umowy o roboty budowlane oraz zamiaru stron i celu umowy.

Kwestie wyartykułowane w ramach istotnego zagadnienia prawnego, skarżący przedstawia jednocześnie jako oczywistą zasadność skargi. Tymczasem nie jest możliwe jednoczesne wykazywanie, że w sprawie istnieje istotne zagadnienie prawne i że skarga oparta na naruszeniu tego przepisu jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i związku z tym, ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi istotne wątpliwości prawne, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14 i z 26 listopada 2013 r., I UK 291/13). Abstrahując od tego, uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje, że doszło w niniejszej sprawie do rażącego naruszenia prawa, które skutkowałoby oczywistym uzasadnieniem skargi w ustalonym stanie faktycznym. Z lektury uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd drugiej instancji szczegółowo rozważył postawione w apelacji zarzuty, częściowo je podzielając. W świetle zebranego materiału dowodowego uznał jednak, że skarżący miał możliwość wytoczenia powództwa o zapłatę kwoty 50 686,16 zł jeszcze przed upływem terminu przedawnienia i w ten sposób uniknięcia hipotetycznej szkody, o czym mowa wyżej. Argumentacja zawarta w skardze sprowadza się do zaprezentowania przez skarżącego własnej oceny sprawy, kwestionowania rozstrzygnięcia i przedstawienia

go jako w subiektywnej opinii skarżącego oczywiście niesprawiedliwego. Skarżący podważa w istocie ustalony w sprawie stan faktyczny i zamierza do jego modyfikacji, zgodnie z przyjętym przez siebie kierunkiem. Nie uwzględnił, że postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, a podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Skarżący, polemizując z ustaleniami i oceną dowodów, zmierza w istocie do zniweczenia publicznoprawnej funkcji skargi i wydania orzeczenia w interesie jednostkowym, w postępowaniu opartym na analizowaniu przeprowadzanych przed Sądami obu instancji dowodów. Analiza zatem wniosku na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, iż Sąd Apelacyjny ferując wyrok dopuścił się kardynalnych błędów, w stopniu przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

[as]